

UCHWAŁA NR 150/2021
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 8 listopada 2021 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Ruch 11 Listopada o źródłach pozyskania
środków finansowych w 2019 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 4 i 7 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580 oraz z 2021 r. poz. 1407)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Ruch 11 Listopada o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2019 r., **z powodu** nieudzielenia wyjaśnień na pytania Państwowej Komisji Wyborczej, co rodzi uzasadnione domniemanie niezgodności gospodarki finansowej Partii z przepisami ustawy o partiach politycznych, a w szczególności domniemanie naruszenia art. 25 ust. 1 w związku z art. 25 ust. 4a ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Ruch 11 Listopada (EwP 383) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2019 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 roku w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. Nr 33 poz. 269).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych partia polityczna Ruch 11 Listopada wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody/wpływy w łącznej wysokości 6780,07 zł. Według sprawozdania środki te pochodziły w całości od osób fizycznych oraz zgromadzone zostały na rachunku bankowym Partii o nr 83 1020 1026 0000 1402 0380 8334 prowadzonym w PKO Bank Polski S.A. W sprawozdaniu Partii środki te zostały wykazane w pozycji I, pkt 1, jako składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednego wpłacającego wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników. W pozostałych pozycjach sprawozdania wpisano „0”.

Do sprawozdania Partii nie dołączono wymaganych dokumentów potwierdzających źródła pochodzenia wykazanych w sprawozdaniu środków, tego, że wpłaty tych środków dokonane zostały zgodnie z określonymi limitami, że faktycznie środki w takiej wysokości Partia pozyskała w 2019 r. i że środki te rzeczywiście gromadzone były na jej rachunku bankowym. Ruch 11 Listopada nie przedstawił ani historii swojego rachunku bankowego, ani umowy otwarcia i prowadzenia tego rachunku, czy też wykazu osób wpłacających składki członkowskie na jego rzecz. Nie przedłożono również informacji skąd Partia pozyskiwała środki na utrzymanie swojej strony internetowej ruch11listopada.pl, czy w czasie funkcjonowania Partii odbywały się spotkania jej członków, a także, czy Partia korzystała ze swojej siedziby zlokalizowanej w Lublinie przy ul. Krakowskie Przedmieście 68/9 i czy ponosiła koszty związane z jej utrzymaniem. Nie dołączenie do sprawozdania umowy najmu, czy użyczenia tego lokalu uniemożliwia ustalenie, jakiej faktycznie wysokości były koszty związane z korzystaniem z niego, czy ponosiła je Partia, czy też udostępnienie tego lokalu i ewentualnie mediów wykorzystywanych w nim stanowiły wartość niepieniężną darowaną Partii.

W związku z powyższym, Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 w związku z art. 34a ust. 2 ustawy o partiach politycznych, pismem z dnia 8 września 2020 r., zwróciła się do Partii o udzielenie wyjaśnień oraz o uzupełnienie

wymaganych dokumentów, które – zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U Nr 33 poz. 269) – powinny zostać załączone do sprawozdania i które potwierdzałyby, że Partia prowadziła swoją gospodarkę finansową w okresie sprawozdawczym zgodnie z regulacjami ustawy o partiach politycznych. Pismo to nie zostało przez Partię odebrane. Tym samym Partia nie udzieliła odpowiedzi na zawarte w nim pytania oraz nie przesłała wymaganych dokumentów.

Niewyjaśnienie przez Partię kwestii będących przedmiotem pytań Państwowej Komisji Wyborczej pozwala na przyjęcie przez nią uzasadnionego domniemania, że na rzecz Partii w 2019 r. przekazane były środki finansowe oraz wartości niepieniężne ze źródeł innych niż określone w art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Niemożliwe jest także stwierdzenie, jakie faktycznie przychody/wpływy uzyskała Partia w 2019 r. W związku z powyższym sprawozdanie Ruchu 11 Listopada nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 września 2008 r., sygn. akt III SW 7/08, brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez partię rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń i pozwala na odrzucenie sprawozdania. Sąd Najwyższy wskazał, że ów brak wyjaśnienia zachodzi nie tylko w sytuacji nieudzielenia w ogóle przez partię odpowiedzi na zadane jej pytanie, ale nawet wówczas, gdy odpowiedź została wprawdzie udzielona, jednakże jej treść nie wnosi nic nowego do stanu faktycznego ustalonego wcześniej w trakcie badania (por. postanowienie z dnia 14 października 2008 r., sygn. akt III SW 10/08). Natomiast w postanowieniu z dnia 3 października 2002 r., sygn. akt III SW 21/02, Sąd Najwyższy stwierdził, że jedną z istotnych gwarancji mających zapewnić skuteczną realizację zasady jawności źródeł finansowania partii politycznych (art. 23a ustawy o partiach politycznych), jest wprowadzony w art. 24 ust. 1 (z którym związany jest art. 25 ust. 1) ustawy o partiach politycznych, w sposób jednoznaczny i enumeratywny zarazem, wykaz dopuszczonych przez ustawodawcę źródeł finansowania partii politycznych. Naruszenie obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawowych (bez względu na kwoty, jakich naruszenie to dotyczy) przesądza jednoznacznie – stosownie do dyspozycji art. 38a ust. 2 pkt 7 ustawy o partiach politycznych – o obowiązku odrzucenia przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania

finansowego partii politycznej. Przepis ten ma przy tym charakter normy bezwzględnie obowiązującej, a nie zaleceń, co oznacza, że wystąpienie którejkolwiek z przesłanek wymienionych w nim obliguje Państwową Komisję Wyborczą do odrzucenia tego sprawozdania, nawet wówczas, gdyby naruszenie było minimalne lub nieумыślne. Nie może zatem w tym przypadku mieć znaczenia stopień zawinienia w naruszeniu prawa ani wysokość środków przyjętych przez Partię niezgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych.

W związku z powyższym, sprawozdanie partii Ruch 11 Listopada – jak już stwierdzono – nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić. Dysponowanie przez partię polityczną środkami pochodzącymi z nieudokumentowanych źródeł stanowi bowiem naruszenie bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, niezależnie od przyczyny tego naruszenia, co uzasadnia to odrzucenie. Przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą stanowisko potwierdził już w 2004 r. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 września, sygn. akt III SW 38/04 (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2006 r., sygn. akt III SW 23/06, postanowienie z dnia 14 października 2008 r., sygn. akt III SW 10/08 i postanowienia z dnia 23 kwietnia 2002 r., sygn. akt III SW 3/02, III SW 4/02, III SW 5/02).

Partia polityczna Ruch 11 Listopada nie posiadała w okresie sprawozdawczym Funduszu Wyborczego. Powołała ona Komitet Wyborczy uczestniczący w wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w 2019 r., który nie zarejestrował jednak żadnej listy kandydatów i nie prowadził żadnych działań, także w ramach kampanii wyborczej.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Ruch 11 Listopada przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Sylwester Marciniak*